

ER DER TEGN PÅ EROSION I DIN MARK?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Efter et efterår og vinter med meget nedbør er det lige nu meget tydeligt, om der er erosion i marken. Vi opfordrer derfor til, at du går ud og tjekker efter, om der er tegn på erosion i din mark. Der er flere muligheder for at forebygge dette.

Erosion skal undgås, da det giver dårligere jordkvalitet, medfører tab af vigtige næringsstoffer og samtidig udgør en risiko for vandmiljøet. Risikoen er størst på vintersædsarealer, der skråner mod vandløb, sø eller fjord og marker direkte ud til vandløb eller grøfter.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der indført en regel om, at kommunen kan pålægge landmanden at foretage tiltag til at begrænse erosionen. Det skal kommunen gøre, hvis der konstateres erosion på marken, hvor jorden løber i vandløb eller søer. Det er derfor en god idé selv at kontrollere, om der sker en erosion på arealerne og om nødvendigt gennemføre tiltag, der forebygger det. De tiltag, som kommunen vil pålægge, hvis de konstaterer erosion, kan være mere generende, end de tiltag man selv kan foretage for at forebygge erosion. Lige nu, efter et efterår og vinter med meget nedbør, er det meget tydeligt i marken, hvis der er problemer med erosion. Erosion kan ses som erosionsrender på marken, som vist på billede 1 og 2.

Billede 1

Billede 2

Hvis du observerer problemer med erosion på din mark, bør du lave nogle forebyggende tiltag, så erosion undgås fremover.

Det mest effektive tiltag vil selvfølgelig være at tage området ud af omdrift, men der findes også flere muligheder, som er mindre vidtrækkende:

- Anvend arealet til **græs i omdrift eller frøgræs**, der omlægges hvert 2.-3. år.
- Dyrk vårsæd med etablering af **efterafgrøde som udlæg** og lad efterafgrøden overvintre.
- Etabler efterafgrøder efter høst direkte i stub og lad dem overvintre
- **Undgå vintersæd** på erosionstruede arealer. Hvis du alligevel dyrker vintersæd, bør du enten 1) etablere vintersæden ved **reduceret jordbearbejdning** (direkte såning er bedst) eller 2) foretage **jordbearbejdningen langs med** skråningen, så der ikke forekommer sammenhængende riller ned ad skråningen.
- Sørg for en **god jordstruktur**. Enten ved 1) at opbygge et **højt humusindhold** via halmnedmuldning, efterafgrøder eller tilførsel af husdyrgødning og/eller 2) at opbygge et **højt reaktionstal** ved tilførsel af almindeligt jordbrugskalk, eller mere effektivt, brændt kalk eller gips, der dog er sværere at håndtere arbejdsmiljømæssigt.
- Etabler randzoner langs vandløb og søer, hvis der fortsat vil være erosionsfare fra marken, så jorden fanges i randzonen og ikke når vandløbet.

Læs mere om forebyggelse af erosion og tab af fosfor her:

- [Virkemidler til reduktion af tab af fosfor](#)
- [Fosfor – miljømæssige forhold](#)

Som nævnt skal du være opmærksom på, at kommunen, jf. husdyrbekendtgørelsen, kan udstede påbud om foranstaltninger, hvis de konstaterer erosion til vandløb under normale vejrforhold. Disse påbud indbefatter zoner 1) uden jordbearbejdning i efteråret, 2) med permanent græsdække, 3) overvintrende efterafgrøde eller 4) mindre konturvolde i terrænet. Dette er gældende for bedrifter med minimum 80 kg N pr. harmoniareal fra organisk gødning.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.